

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

202	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	1
223	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	2

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

ממשל תאגידי

197	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
199	עסקאות עם בעלי עניין
203	פרטים על בעלי השליטה בבנק

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק והחשבונאי הראשי, רו"ח נחמן ניצן.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראש חטיבת החשבונאי הראשי, ראשי חטיבות ומנהלי המחלקות הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינים בהנהלת הבנק, בוועדת הגילוי בהשתתפות המנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני, רוב חבריה הינם בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים וכל חבריה הנם בעלי היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל 12 מתוך 13 חברי הדירקטוריון, ו-5 מתוך 6 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים שישה דירקטורים כמפורט להלן:

- מר יוסף הורביץ**, יו"ר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהן במשך כ-15 שנה כמבקר הפנימי הראשי וחבר הנהלה בבנק לאומי לישראל בע"מ ולפני כן כיהן בתפקידים בכירים שונים בבנק לאומי.
- גב' פנינה ביטרמן-כהן**, חברת ועדת הביקורת, מכהנת כדירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. איננה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית. הנה בעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהנה במשך למעלה מ-20 שנה כנושאת משרה בכירה בחברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לני"ע בת"א, כיהנה במשך למעלה מ-20 שנה כדירקטורית בחברות הפעילות בתחומים מגוונים, השתתפה בקורסים בנושאים של ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים.
- מר זאב בן אשר**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר שני (MBA) במינהל עסקים באוניברסיטת תל אביב; תעודת סיום בתכנית מתקדמת לניהול באוניברסיטת הארווארד. כיהן כחבר הנהלה בבנק הפועלים ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות אקסלנס השקעות בע"מ, כלל תעשיות בע"מ; מאמן מנהלים.
- מר דב גולדפריינד**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ולא סווג כדירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כמנכ"ל בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, כסמנכ"ל חבר הנהלה והחשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדירקטור בחברות.

5. **גב' דליה לב**, חברת ועדת הביקורת, אינה מכהנת כדירקטור חיצוני ולא סווגה כדירקטור בלתי תלוי. הנה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואת חשבון, תעודת ISMP מאוניברסיטת הרווארד, מוסמכת במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן, מגשרת מוסמכת, מנהלת סיכונים. כיהנה כיו"ר דירקטוריון בחברות: מי אביבים בע"מ ושופרסל בע"מ. כיהנה כמנכ"ל משותף באי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ וכדירקטור בחברות: פז חברת נפט בע"מ (עד 18.9.16); רשות שדות התעופה; פז בית זיקוק אשדוד בע"מ. מכהנת כדירקטור בחברות: שטראוס גרופ בע"מ; בלגל בע"מ.

6. **מר אילן (אילון) עייש**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כדירקטור חיצוני בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברת יבול שוקי הון בע"מ.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה מיום 1 בנובמבר 2016, דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. כמו כן, בישיבתה מיום 10 בנובמבר 2016 דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, ועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטת הדוחות הכספיים. הדיון נערך ביום 10 בנובמבר 2016 בהשתתפות חברי ועדת הביקורת, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בעקבות ישיבת ועדת הביקורת נשלחו לחברי הדירקטוריון הדוחות הכספיים, בהם הוכנסו התיקונים שהתבקשו על ידי ועדת הביקורת, ובהתאם לכך, המליצה ועדת הביקורת לחברי הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה הנעשית על ידה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים. הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 17 בנובמבר 2016, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל הועברו לחברי הדירקטוריון ביום 13 בנובמבר 2016, זמן סביר לפני הדיון במליאה. במסגרת הדיון במליאה, הציגה המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות. במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

ביום 1 בינואר 2016 מונה מר ינון שויקה (שכיהן כמנכ"ל בנק פאג"י עד למיזוגו עם הבנק ביום 31 בדצמבר 2015) כסמנכ"ל חבר הנהלה וראש מערך פאג"י.

דירקטוריון הבנק קיים 20 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-ספטמבר 2016 ו-42 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מתקשר או עשוי להתקשר מעת לעת בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם בעלי שליטה או קרוביהם או עם תאגידי אשר בעלי שליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי לגביהם (להלן - "בעלי שליטה").

בהתאם לתיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 משנת 2008 (להלן: "תקנות ני"ע"), תאגיד מדווח נדרש לפרסם דיווח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו, וזאת למעט בקשר לעסקאות מסוג שנקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות כמשמעות המונח בתקנה 41(א)(6)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע-2010.

הוראה דומה חלה גם על דיווח לגבי עסקאות כאמור בדוח התקופתי. הואיל ועל בנקים לא חלות התקנות האמורות בדבר עריכת דוחות כספיים שנתיים, אלא הוראות המפקח לעניין עריכת הדוחות, פנה איגוד הבנקים לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום הוראה לעניין "עסקה זניחה" לגבי בנקים ולעניין מתכונת הגילוי. בהתאם לסיכומים בין איגוד הבנקים לבין רשות ניירות ערך, קיבלו הבנקים פטור מדיווח מידי לגבי עסקאות בנקאיות, שאינן חריגות, ובלבד שנקבעו על ידי הבנקים קריטריונים לעסקאות חריגות וזניחות. בעקבות פניה זו וישיבות שנערכו בעקבותיה, הנחתה הרשות את הבנק לתת גילוי בתשקיף הבנק ולאחר מכן בדוחות השנתיים, במתכונת המפורטת להלן:

- לעניין עסקאות בנקאיות עם בעלי שליטה שאינן עסקאות חריגות, הבנק ידווח במסגרת התשקיף וכן בדיווח תקופתי על יתרות האשראי ויתרות הפיקדונות, על פי המתכונת המופיעה בטבלה בסוף פרק זה להלן.
- בטבלת האשראי יפוצל הגילוי בין יתרת האשראי של בעל השליטה לבין יתרת האשראי של קרובי בעל השליטה (במצטבר). האשראי לכל תאגיד מדווח הקשור לבעל השליטה, ינתן ברמת התאגיד המדווח, במאוחד.

לאור האמור, קבעה ועדת הביקורת של הבנק קריטריונים להיותן של עסקאות כאמור חריגות או שאינן חריגות או להיותן של עסקאות כאמור זניחות, בקשר לעסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן.

הקריטריונים יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידי בנקאיים שבשליטת הבנק.

יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.

בהתאם לתיקון נוסף של תקנות ניירות ערך משנת 2015 (בתוקף מינואר 2016), בוטלה החובה לפרסם דיווח מידי על עסקאות כאמור, ונותרה החובה למסור לגביהן דיווח בדוח התקופתי בלבד.

בהתאם לאמור, ולעניין עסקאות בנקאיות, מפרסם הבנק את הדיווח המפורט בסוף פרק זה להלן.

לעניין עסקה שאינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

עסקה חד פעמית לרכישת שירותים או מוצרים מבעל שליטה או עסקה כאמור שלבעל שליטה יש בה עניין אישי שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו להלן) או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה 0.75% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק. יובהר כי האמור לעיל לא יחול על התקשרות עם בעל שליטה או קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו.

לעניין זה, הגדרת המונח "הסכום המזערי" תהיה כהגדרתו בהוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין בעניין "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים".

עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה עניין אישי בהן, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
עסקאות של השכרת שטחים לבעל השליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
כל עסקה אחרת שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי או שסך העסקאות מסוגה לשנה הקלנדרית לא יעלה על הסכום המזערי.

לעניין עסקה שהינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

1. עסקה המתבצעת כאשר סכום החבות או כשתוצאה ממנה סכום החבות אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו לעיל).
 2. כל עסקה אחרת, שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי.
- על עסקאות שאינן בנקאיות ושאין זניחות יימסר דיווח מיידי ככל שנדרש בתקנות ניירות ערך.
בנוסף לאמור יצוין כי לגבי עסקאות חבות אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן, במידה ויוודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרה שקבע הבנק לעניין תקנות ני"ע כאמור לעיל.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין

בהתאם לסעיף 117(א) לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות") אשר תוקן במסגרת תיקון מס' 16 לחוק החברות, הוטל על ועדת הביקורת להחליט על יסוד נימוקים שיפורטו לגבי עסקאות של הבנק עם נושאי משרה בו או עסקאות של נושאי משרה יש בהן עניין אישי ולגבי עסקאות של הבנק עם בעל השליטה או לעסקאות שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, האם הן עסקאות חריגות או עסקאות שאינן חריגות. עוד קובע סעיף 117(א) כי ועדת הביקורת רשאית להחליט כאמור לגבי סוג של פעולות או עסקאות, לפי אמות מידה שתקבע אחת לשנה מראש.

בהתאם לאמור, וועדת הביקורת של הבנק קבעה אמות מידה, וכן קבעה כי אחת לשנה יתקיים דיון לקביעה או אישור מחדש של אמות המידה.

אמות המידה נקבעו על פי קריטריונים כמותיים וכן נקבע כי עסקה שאינה חריגה היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק. ועדת הביקורת קבעה אמות מידה לעניין בחינת תנאי השוק.

הקריטריונים שנקבעו יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק. הקריטריונים האמורים לא יחולו בקשר לעסקאות של הבנק עם תאגידים בשליטתו. כמו כן הובהר כי הקריטריונים אינם נוגעים לעניין אישור תנאי העסקה וכהונה בבנק.

יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.

בחודש ינואר 2014 נכנסו לתוקפם סעיפים 117(ב1) ו-117(א2) לחוק החברות, במסגרת תיקון עקיף לחוק החברות שנכלל בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013. בהתאם לסעיפים האמורים נדרשת ועדת הביקורת לקבוע לגבי עסקאות עם בעל שליטה או אשר לבעל שליטה יש בהן עניין אישי, אף אם אינן עסקאות חריגות, חובה לקיים הליך תחרותי, בפיקוחה של הוועדה או מי שתקבע לעניין זה ולפי אמות מידה שתקבע, או לקבוע כי יקוימו הליכים אחרים שתקבע ועדת הביקורת, בטרם התקשרות בעסקאות כאמור, והכל בהתאם לסוג העסקה, ורשאית היא לקבוע לעניין זה אמות מידה אחת לשנה מראש. כמו כן, בהתאם לסעיפים האמורים, נדרשת ועדת הביקורת לקבוע את אופן האישור של עסקאות שאינן זניחות, ובכלל זה לקבוע סוגי עסקאות כאמור שיהיו טעונות את אישורה של ועדת הביקורת.

ועדת הביקורת אישרה אמות מידה בכל הנוגע לחובה לקיים הליך תחרותי בהתאם לסעיף 117 (ב1) לחוק החברות וכן את אופן האישור של עסקאות שאינן זניחות בהתאם לסעיף 117 (א2) לחוק החברות.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות")):

1. ביום 29 ביוני 2014 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאור סיומה של עסקת מסגרת מאוקטובר 2009 ולאחר שהתקבלו אישור ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות, בעניין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה:
 - חידוש פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה" לתקופה של 18 חודשים החל מיום 1 ביולי 2014 ("תקופת הביטוח") באמצעות כלל חברה לביטוח בע"מ עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות בנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "חברות הקבוצה"), אשר תחול לגבי נושאי המשרה, כפי שיכהנו בבנק ובחברות הקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.
 - אישור מראש להתקשרות הבנק בפוליסות ביטוח כאמור לעיל עבורו ועבור חברות הקבוצה לאחר תום תקופת הביטוח ועד לתקופה של 5 שנים, לרבות בדרך של הארכת הפוליסות המקוריות ו/או באמצעות רכישת פוליסות חדשות, ואשר יחולו לגבי נושאי המשרה, כפי שיכהנו בבנק ובקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ולרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.
- ההחלטה האמורה לעיל מהווה אף החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות וכן החלטה לפי סעיף 267א לחוק החברות כחלק ממדיניות התגמול של הבנק (למשך תוקפה של מדיניות התגמול הקיימת בבנק, אשר פרטיה פורסמו בדיווח מיידי של הבנק מיום 5 בינואר 2014 מס' אסמכתא 004648-01-2014), כאמור בתקנה 1ב1 לתקנות ההקלות.
- אישור אופן חלוקת דמי הביטוח כאמור בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו אשר תבחרנה להשתתף בפוליסת הביטוח החל מיום 1 ביולי 2014.

התנאים לחידוש הפוליסה לאחר תום תקופת הביטוח בגדר עסקת המסגרת ומדיניות התגמול ואופן חלוקת דמי הביטוח בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו, מפורטים בדיווח מיידי של הבנק מיום 22 במאי 2014 (מס' אסמכתא 01-2014-071067). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

בהתאם לאמור, ביום 1 בדצמבר 2015 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור ועדת התגמול מיום 18 בנובמבר 2015, בהתאם לתקנות 1(3), 1א1, 1ב1 ו-1ב1 לתקנות ההקלות, לאשר את חידוש הפוליסה לתקופה של 18 חודשים החל מיום 1 בינואר 2016 ועד ליום 30 ביוני 2017 (כולל) ("להלן: "תקופת הביטוח הנוכחית") באמצעות מנורה מבטחים ביטוח בע"מ עבור חברות הקבוצה, כהגדרתן לעיל. הפוליסה כאמור תחול גם לגבי המנכ"ל ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח. תנאי הפוליסה לתקופת הביטוח הנוכחית מפורטים בדוח מיידי של הבנק מיום 1 בדצמבר 2015 (מס' אסמכתא 01-2015-170883) והאמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

2. ביום 30 באוקטובר 2014 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, את המשך העסקתה של הגברת יהודית דגן, שהינה "קרוב של בעל השליטה" בבנק, כפקידה באגף לתפעול בנקאי במתף-מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - "מתף"), חברה בת בעלותו ובשליטתו המלאה של הבנק, לתקופה של עד 3 שנים נוספות שתחילתה ביום 15 בנובמבר 2014 (המועד בו חלפו 3 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית משנת 2011 להמשך העסקתה) או עד לפרישתה לגמלאות, לפי המוקדם, וזאת בתנאי ההעסקה הקיימים של גב' דגן, המתבססים על הסדרי עבודה קיבוציים. כמו כן, אושרו שינויים אפשריים מסויימים בתנאי ההעסקה, כמקובל וסביר בהעסקת עובד בבנק ובמתף, בעלי ותק ודרגה של הגב' דגן והכל כמפורט באישור העסקה.

3. ביום 23 בספטמבר 2014 אישר מחדש דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול ובהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס - 2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים, מקרב בעלי השליטה בבנק, בהתאם לגמול שאושר לכלל הדירקטורים (למעט ליו"ר הדירקטוריון) באסיפה הכללית של הבנק מיום 14 בספטמבר 2008. הגמול שאושר תואם את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, אשר פרטיה לעניין גמול דירקטורים מפורטים בסעיף 7 לנספח א' לדוח מיידי מיום 5 בינואר 2014 ולדוח מתקן מאותו היום (אסמכתאות 01-2014-003511 ו-01-2014-004648 בהתאמה) אשר

האמור בהם נכלל כאן על דרך ההפניה. סכומי הגמול שאושר והנימוקים לאישורו מפורטים בדוח מידי של הבנק מיום 23 בספטמבר 2014 (מס' אסמכתא 163920-01-2014). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

4. מתן התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (לרבות דירקטורים מבעלי השליטה בבנק), ועדכונן בשנת 2011, כמפורט בביאור ג.25. לדוחות הכספיים לשנת 2015.

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין

1. הקבוצה, הרכשת במשותף פוליסות ביטוח שונות, לרבות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אשר בו משתתפת גם פיבי אחזקות וכולל אף דירקטורים שהינם בעלי שליטה וקרוביהם.
2. בנוסף, הבנק והחברות הבנות שלו מבצעים עסקאות עם בעלי עניין בבנק מעת לעת, שהינן במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
3. להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט לעיל (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

חביונות	אשראי	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבבויות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות נגזרים	סך הכל
30 בספטמבר 2016									
קבוצת פז ⁽¹⁾	52,446	-	-	52,446	5,024	160	-	-	57,627
אחרים ⁽³⁾	104	-	-	104	137	-	86	-	327
סך הכל	52,550	-	-	52,550	5,158	160	86	-	57,954
31 בדצמבר 2015									
קבוצת פז ⁽¹⁾	47,808	-	-	47,808	2,736	886	-	-	51,430
אחרים ⁽³⁾	11	-	-	11	145	-	92	-	248
סך הכל	47,819	-	-	47,819	2,881	886	92	-	51,678
פקדונות									
				30 בספטמבר 2016		31 בדצמבר 2015			
				יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽⁴⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽⁴⁾		
				באלפי ש"ח		באלפי ש"ח			
קבוצת פז ⁽¹⁾	5,344			43,351		15,149			109,525
קבוצת פיבי אחזקות ⁽²⁾	-			-		-			2,730
אחרים ⁽³⁾	3,696			3,509		1,766			4,624
סך הכל	9,040			46,860		16,915			116,879

- (1) פז חברת נפט בע"מ וחברות בנות וקשורות אליה. בעלי השליטה בבנק מחזיקים באמצעי שליטה ב"פז" בשיעור העולה על 5%.
- (2) פיבי אחזקות בע"מ וחברות בנות וקשורות אליה. פיבי אחזקות הינה חברת האם של הבנק ונשלטת על ידי בעלי השליטה בבנק.
- (3) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.
- (4) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי") מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהון בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). בין בעלי השליטה קיימים הסדרים שונים בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק, כמפורט בפרק "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בדוח הכספי לשנת 2015. בהתאם לדיווחיה של פיבי, ביום 28 באוגוסט 2016 מכרה דולפין אנרגיות בע"מ מניות של פיבי בשיעור של כ-3.98% מהון המניות המונפק של פיבי ומזכויות ההצבעה בה. בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד הדוחות, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 38.29%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 15.66% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68%.

יצוין כי בהתאם לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, ולרשימת הגורמים הריכוזיים שפרסמה הוועדה לצמצום הריכוזיות, הבנק הוגדר כגוף פיננסי משמעותי ופז חברת נפט בע"מ (להלן - "פז") הוגדרה כתאגיד ריאלי משמעותי. לאור זאת, ובהתאם למצב הדברים הקיים במועד זה, לאחר תום תקופת המעבר של 6 שנים מפרסומו של החוק, בעלי השליטה בבנק לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז או לשלוט בבנק ולהחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בפז.

בהתאם לדיווחיה של פז, בחודש ספטמבר 2016 בעקבות מכירת מניות על ידי בעלת שליטה בפז, ולאחר התפטרות דירקטורים מקרב בעלי השליטה או בעלי זיקה אליהם, התבטל היתר השליטה, שניתן בעבר לבעלי השליטה בפז, ונכנס לתוקפו היתר חדש, שמעביר לפז את היתר השליטה בקשר עם פז בית זיקוק אשדוד בע"מ כתוצאה מהפיכת פז לחברה ללא גרעין שליטה (להלן: "ההיתר החדש"). בהיתר החדש נקבעו מגבלות על החזקת אמצעי שליטה בפז, אך נקבע כי הם לא יחולו על מי שנמנה על בעלי השליטה בפז עובר לכניסתו לתוקף של ההיתר החדש עד למועד שבו החזקותיו בפז תרדנה לשיעור של לא יותר מ-5% (אולם ממועד כניסתו לתוקף של ההיתר החדש מי מבעלי השליטה כאמור לא יצביע מכוח זכויות ההצבעה המוחזקות על ידו העולות על 5%) או עד ליום 11 בדצמבר 2019. למיטב ידיעת הבנק, למועד זה בעלי השליטה בבנק עדין מחזיקים באמצעי שליטה בפז העולים על 5%.

בנוסף, למיטב ידיעת הבנק, בעקבות הסדרים שהיו קיימים בין פיבי לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "דיסקונט"), בעת שהיה בעל עניין בבנק, (כמפורט בבאור 133' לדוח הכספי לשנת 2015), קבע הממונה על הגבלים עסקיים בשנת 2010, בין היתר, כי על דיסקונט לרדת בשיעור אחזקותיו בבנק לשיעור אחזקה שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק עד ליום 19 בספטמבר 2017.

ביום 1 בפברואר 2016 דיווח דיסקונט כי הוא מכר, בעסקה מחוץ לבורסה, את כל מניות הבנק שהיו בידו (9,313,653 מניות שהיוו כ-9.3% מהון הבנק), במחיר של ש"ח 44.70 למניה (התמורה הושלמה ביום 4 בפברואר 2016). החל מהמועד האמור, דיסקונט אינו בעל עניין בבנק.

פרטים נוספים ונספחים

205	מערכת יחסי העבודה בבנק
206	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על קבוצת הבנק
221	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
222	תרומה לקהילה
223	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית

מערכת יחסי העבודה בבנק

בבנק קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-800 עובדים וארגון הפקידים אשר מייצג כ-2,120 עובדים. בבנק קיים הסכם קיבוצי הקובע הצמדה של תנאי הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה להסכמים הנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל (להלן - "בנק לאומי") לבין ועדי עובדיו.

א. ביום 20 במרס 2016, הודיע בנק לאומי על השלמת המרת זכויות עובדיו למענקי יובל במניות בנק לאומי. הואיל ותנאי הזכאות של עובדי הבנק למענקי יובל צמודים לאלו של עובדי בנק לאומי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 5 באפריל 2016 לאשר את המרת הזכויות למענקי יובל של כל העובדים בבנק, הזכאים מתוקף ההסכמים הקיבוציים למענקי יובל וחופשות יובל שנצברו להם, וכן של עובדים מסוימים נוספים במתף להם משולמים מענקי יובל. ההמרה תבוצע באופן דומה להמרת זכויות אלו על ידי בנק לאומי.

בעקבות הידברות עם ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק, ביום 14 ביוני 2016 החליט דירקטוריון הבנק לאשר הסכם עבודה עם ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק, לפיו זכויות המנהלים ומורשי החתימה בבנק למענקי יובל יומרו לתשלום במזומן (ולא למניות הבנק), בהתאם לשווי מענקי היובל כפי שרשמו בספרי הבנק נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (למעט שימוש ברבית היוון של 3.5% והתאמות אחרות).

ביום 30 ביוני 2016 נחתם הסכם עבודה עם ועד הפקידים בבנק לפיו גם זכויות העובדים המיוצגים על ידי ועד הפקידים למענקי יובל יומרו לתשלום במזומן (ולא למניות הבנק או ליחידות למניות חסומות), באותם תנאים של המרת מענקי היובל כפי שסוכם לגבי שאר עובדי הבנק הרלוונטיים.

ב. ביום 28 בספטמבר 2016 הגישו המנהלים ומורשי החתימה בקשת צד בסכסוך קיבוצי, בה טענו כי מכוח הסכם ההצמדה לבנק לאומי הם זכאים למענק בגובה משכורת אחת לכל עובד, בעקבות תשלום כזה שביצע בנק לאומי לעובדיו ביום 2 ביוני 2016. הבנק שוקד על הכנת תשובת הצד. טרם נקבע מועד לדיון בבקשת הצד. כמו כן, ביום 16 בנובמבר 2016 ועד הפקידים הגיש תביעה דומה בנושא זה.

ג. אוצר החייל

ביום 18 בספטמבר 2016 אישר דירקטוריון אוצר החייל את הסכם השכר לעובדי אוצר החייל, שנחתם בין הצדדים במהלך חודש אוגוסט 2016 ואשר הביא לסיימו של סכסוך העבודה שהחל בבנק ביום 22 במאי 2016. במסגרת ההסכם סוכמו שיעורי הקידום הסלקטיבי לשנים 2016 ו-2017 והוסכם על שיפור בהפרשות הפנסיוניות. חלק מהתוספת הותנה בתוצאות העסקיות של שנת 2017. עוד הוסכם על ביטול הזכות לפדיון דמי מחלה בפרישה, בתמורה לתשלום מהוון של הזכות הצבורה והמופרשת בספרים. בחתימת ההסכם נקבע שקט תעשייתי בנושאים שבהסכם עד ליום 31 במרס 2018.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. גולציה נוספת בנושאים יחודיים מטילה על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, וגולציה העוסקת בפעילות מול תושבי חוץ כגון FATCA וכיו"ב. קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויזומות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ו-2016

ביום 19 ביולי 2016 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ו-2016. בהתאם לכללים, הבנקים נדרשים לצרף אחת לשנה מיוזמתם למסלול הבסיסי, בהודעה ללקוח, לקוח המסווג כ"אזרח ותיק" או כ"אדם בעל מוגבלות" ואשר על פי הקריטריונים שנקבעו בכללים צפוי להרוויח מהמעבר למסלול הבסיסי. הלקוח רשאי לבטל צירופו למסלול כאמור. בנוסף, שולבו בכללים מגבלות על מחירי עמלות בקשר עם מסירת מסמכים מסוימים לאחר סגירת החשבון ושינוי מועד פירעון של הלוואה לדיור וכן הוטל פיקוח ונקבע מחיר מרבי לעמלת דוחות סטנדרטיים לבקשת לקוח הנגבית מיחידים ועסקים קטנים בצו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות דוחות סטנדרטיים לבקשת לקוח), התשע"ו-2016.

מכתב בנק ישראל בעניין צעדים בתחום העמלות

במכתב מיום 24 בינואר 2016 הודיע בנק ישראל, כי במסגרת טיפולו בעמלות חריגות בכוונתו לערוך במהלך שנת 2016 סריקה מקיפה של כל התעריפים בגין השירותים הבנקאיים הכלולים בתוספת הראשונה לכללי העמלות ה"ל", במטרה לאתר ולטפל בעמלות אלה. הנחיות ספציפיות ינתנו לתאגידים הבנקאיים בהתאם לממצאי הסריקה.

טיוטת תקנות הביטוח הלאומי (חיסכון ארוך טווח לילד), התשע"ו-2016

ביום 3 בנובמבר 2016 הפיץ משרד האוצר, במסגרת "הזמנה להציע הצעות לבחירת בנקים וקופות גמל כמנהלי כספי החיסכון ארוך הטווח בתוכנית חיסכון לכל ילד" שפרסם בנושא (להלן - "המכרז") את טיוטת התקנות ה"ל". התקנות, שעניינן יצירת חסכון ארוך טווח לכל ילד מכספי הביטוח הלאומי, אושרו בוועדת הכספים של הכנסת ביום 6 בספטמבר 2016, אך טרם פורסמו ברשומות. בהתאם לתקנות, המוסד לביטוח לאומי יפקיד מדי חודש סכום של 50 ש"ח לחשבון חסכון ייעודי על שם הילד, שניתן למשיכה מגיל 18. לכספים אלה ייוספו סכומים חד פעמיים שיופקדו על ידי הביטוח הלאומי בהגיע הילד לגיל 18, ובמקרה בו הילד יבחר לדחות את מועד משיכת הכספים - בהגיעו לגיל 21. ההורים רשאים להוסיף לחשבון החיסכון הייעודי סכום חודשי נוסף מתוך קצבת הביטוח הלאומי, אשר נקבע לסך של 50 ש"ח בצו הביטוח הלאומי (סכום החיסכון הנוסף), התשע"ו-2016.

הגופים הפיננסיים שיוכלו לפתוח חסכונות כאמור ייקבעו במסגרת מכרז. התקנות קובעות ברירות מחדל לניהול כספי החיסכון, במקרה שההורים לא בחרו בגוף הפיננסי ובמסלול ההשקעה בו יושקעו הכספים. על פי מסמכי המכרז, המוסד לביטוח לאומי ישלם לבנק דמי תפעול עד הגיע הילד לגיל 21, בסך של 6 אגורות לכל שורת דיווח (תנועה) שתועבר על ידי נותן שירותי הסליקה והממשקים. בנוסף, יהיה בנק משתתף זכאי לתשלום נוסף וחד פעמי בסכום שלא יעלה על 300 אלף ש"ח בגין החזר הוצאות הקמת התשתית המחשובית הנדרשת לצורך ניהול כספי החיסכון ולצורך עמידה בתנאי ההסכם מול החשב הכללי, ובתנאי שהוכיח את היקף ההוצאה ואת הרלוונטיות הייחודית שלה לניהול החסכונות. הבנק הגיש הצעה במסגרת המכרז וביום 8 בנובמבר 2016 קיבל הודעה על בחירת הצעתו כהצעה זוכה במכרז.

חוק הבנקאות רישוי (תיקון מס' 22), התשע"ו-2016 וטיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא סגירת סניפי בנק וצמצום שירותי טלר

ביום 16 באוגוסט 2016 פורסם תיקון לחוק הבנקאות (רישוי), לפיו נדרש הבנק במקרה של סגירת סניף קבוע (למעט סניף ארעי) להגיש בקשה מנומקת בכתב למפקח על הבנקים ולקבל אישורו לכך תוך 30 יום (למעט במקרה שנדרשו למפקח פרטים נוספים, שאז יידחה מתן האישור ב-30 ימים נוספים). במקרה של התנגדות המפקח, תינתן לבנק אפשרות להשמיע טענותיו. לאחר קבלת האישור, נדרש הבנק להודיע ללקוחות על סגירת הסניף 60 יום לפני הסגירה.

ביום 28 באוגוסט 2016 הפיץ בנק ישראל טיוטת הוראה בנושא סגירת סניפי בנק וצמצום שירותי טלר. בהתאם לטיוטה, נדרש הבנק לגבש ולהטמיע מדיניות בנושא סינוף וסגירת שירותי טלר, וכן לגבש תכנית עבודה ונהלי עבודה התומכים ביישומה. המדיניות ותכנית העבודה ידונו ויאושרו על ידי הדירקטוריון אחת לשנה ויועברו מידי שנה לפיקוח על הבנקים. לפני סגירת סניף או ביטול שירותי טלר, נדרש הבנק לבצע בדיקה מקדימה ולגבש תכנית שתפרט את אופן המשך מתן השירותים הבנקאיים בדרכים חלופיות, לרבות מתן סיוע אנושי ללקוחות על מנת להסתגל לשינוי. הבנק נדרש להודיע ללקוחות על סגירת סניף או הפסקת שירותי טלר 60 יום מראש. על אף שטרם פורסם הנוסח הסופי של ההוראה, נדרשו הבנקים להגיש בקשות לאישור סגירת סניפים בהתאם לנוסח המופיע בטיוטת ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 28 בפברואר 2016 וחלה על יחידים ועסקים קטנים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות. ההוראה נכנסה לתוקף באופן מלא ביום 28 בפברואר 2016 וחלה על יחידים ועסקים קטנים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדויר

ביום 21 ביוני 2015 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדויר. מטרת התיקון היא להרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הרבית לפיה מחושב רכיב ההיוון וליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדויר לבין פירעון מוקדם של אשראי שאינו לדויר. לפי התיקון יחול ההסדר הקבוע

בהוראה על הלוואות שניתנות לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, לעומת הנוסח הקודם שחל רק על הלוואות שסכומן המקורי אינו עולה על 750 אלף ש"ח ושניתנו לתקופה של 6 חודשים לפחות ("הלוואות מוגנות"). כמו כן, לגבי ההלוואות המוגנות נקבע מנגנון חדש לחישוב רכיב ההיוון, המבוסס על הרבית הממוצעת ומנטרל את פרמיית הסיכון של הלווה במקרה של פירעון מוקדם. בנוסף, לגבי כל ההלוואות הורחבו דרישות הגילוי ללקוח, בין היתר, באמצעות מתן דף הסבר גם בעת מתן ההלוואה. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2016.

בתאריך 11 ביולי 2016 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראה, בו הובהר, בין היתר, כי פירעון מוקדם של הלוואות שניתנו לפני 1 באפריל 2016 ייעשה לפי סיווג הלקוח (איש פרטי/עסק זעיר/אחר) במועד הפירעון, ואילו פירעון מוקדם של הלוואות שניתנו לאחר המועד הנ"ל ייעשה לפי סיווג הלקוח שנקבע במועד מתן ההלוואה. כמו כן, נקבע כי הצגת נוסחת רכיב ההיוון ואופן חישובה יעשה באינטרנט במקום בדף ההסבר.

צעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט)

ביום 30 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל הוראות להטמעת כרטיסי חיוב (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, כמפורט להלן-

1. במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 נוספו להוראה שני פרקים - פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" הכולל התייחסות למועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי (מחיוב מחזיק הכרטיס ועד לזיכוי בית העסק), וכן לאופן הגילוי ללקוח על עסקאות חיוב מידי, לרבות במסגרת חשבון העו"ש.

פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" ("כרטיסים חכמים") הכולל הוראות למעבר מערך כרטיסי החיוב (הנפקה, סליקה, מכשירים אוטומטיים) לתקן EMV.

התיקונים להוראה נכנסים לתוקף בהדרגה, החל מה- 1 באוקטובר 2015 ועד ל- 31 בדצמבר 2018.

2. מכתב המפקח על הבנקים בעניין הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מידי (דביט)- התאגידים הבנקאיים נדרשים לנקוט בפעולות אקטיביות מול לקוחות חדשים וקיימים, לשם הצעת כרטיס חיוב מידי, וכן לנהל מעקב ודיווח תקופתי ביחס להפצת כרטיסי חיוב מידי לבנק ישראל.

3. צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015 - העמלה הצולבת לעסקאות בחיוב מידי הוכרזה כעמלה בפיקוח ומחירה יקבע על 0.3% (לעומת עמלה צולבת ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום לעסקאות בחיוב רגיל), החל מיום 1 באפריל 2016 לתקופה של שנה, על מנת לאפשר היערכות לקביעת העמלה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. הצו פורסם ביום 26 באוגוסט 2015.

כמו כן, ביום 28 ביוני 2015 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015. התיקון, שנכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015, כולל בין היתר הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי, לרבות איסור על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המידי.

הבנק נערך ליישום ההוראות.

חוזר בנק ישראל בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת נוהל בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. בהתאם לחוזר צומצמה הגדרת ההון רובד 1, ובכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים. כמו כן שונתה המגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי, והיא תעמוד על 15% מההון האמור במקום על 25%. מועד התחילה של התיקונים להוראה היה ב-1 בינואר 2016, למעט לעניין השינוי בהגדרת ההון, אשר הפחתתו תבצע באופן מדורג, על פני 12 רבעונים, עד ל-31 בדצמבר 2018.

טיוטת תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 20), התשע"ה-2015

הטיוטה, אשר הופצה ביום 3 בספטמבר 2015, כוללת מספר נושאים, וביניהם-

1. קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה סירוב מצד תאגיד בנקאי לתת שירות ייחשב כסירוב סביר אם הוא נובע מאי-היענותו של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. בנוסף, סירוב מצד תאגיד בנקאי למתן שירותים בהתקיים יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור, יחשב אף הוא כסירוב סביר לעניין סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
2. הרחבת ההסדר לביטול שעבודים שנוצרו להבטחת חוב שכבר נפרע גם ביחס להערות אזהרה ולהתחייבויות לרישום משכנתא שנרשמו להבטחת אותם חיובים תוך מתן אפשרות ללקוח למחקם בעצמו, לרבות הסמכת המפקח על הבנקים להטיל עיצום כספי בגין הפרת חובה זו (חלף עבירת הקנס הקבועה כיום).
3. תיקון הגדרת "לקוח" בהקשר לעמלות, באופן שיאפשר הגדרת יחיד המנהל חשבון למטרת עסק כ"עסק קטן" או "עסק גדול" עפ"י מחזור עסקיו, בהתאם לתיקון שכבר הוכנס בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 וכניסתו לתוקף הושעתה עד לתיקון ה"ל" בחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
4. הסמכת המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פיקדונות שיקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין 450 בעניין הליכי גביית חובות

ביום 7 באפריל 2016 פרסם בנק ישראל טיוטה מתוקנת של הוראת נוהל בנקאי תקין בעניין הליכי גביית חובות, שמטרתה להסדיר את הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט בתחום יחסי בנק לקוח ולהביא להגברת ההוגנות והשקיפות בהליכי גביית חובות. בין עיקרי הטיוטה- דרישה לקביעת מדיניות לטיפול בגביית חובות מלקוחות, הקמת פונקציה ייעודית לעניין זה, קביעת תקרת רבית פיגורים בגין הלוואה, לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, והגילוי הנאות הנדרש.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 - בנקאות בתקשורת

ביום 21 ביולי 2016 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא בנקאות בתקשורת. מטרת ההוראה הינה הסרת חסמים קיימים להמשך התפתחות הבנקאות הדיגיטלית ומתן גמישות בהתאם לטכנולוגיה המשתנה, מבלי לחייב את התאגידים הבנקאיים לפנות לבנק ישראל בכל שינוי או הוספה של שירות שאינו מהותי. ההוראה מסדירה ומעדכנת נושאים שונים - פתיחת חשבונות באמצעות אינטרנט, הוראות בעניין הסכם למתן שירותי בנקאות בתקשורת, הצטרפות מרחוק לשירותי בנקאות בתקשורת, כריתת הסכם מרחוק, זיהוי ואימות של לקוחות וכו'. ההוראה מטילה על התאגידים הבנקאיים אחריות מוגברת לניהול הסיכונים הכרוכים בהרחבת הפעילות הבנקאית מרחוק ולהגנה על המידע של הלקוחות, לרבות הוספת בקרות, ניטור פעולות חריגות, משלוח התראות ללקוחות והדרכת לקוחות.

ביום 3 בנובמבר 2016 הופצה על ידי בנק ישראל טיוטת תיקון להוראה ה"ל", הכוללת הסדרים מיוחדים עבור פתיחת חשבון חיסכון ארוך טווח לילד וניהולו במסגרת חוק ותקנות הביטוח הלאומי בנושא ועבור סגירת חשבון פקדון ללא תנועה בסכומים נמוכים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - משלוח הודעות בתקשורת

ביום 25 ביולי 2016 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא הודעות בתקשורת, שעיקריו:

- הרחבת סוגי ההודעות והמסמכים, שניתן לשלוח באופן דיגיטלי, לרבות הודעות ומסמכי הוראות הניתנים בסניף.
- מתן אפשרות למשלוח הודעות מכח דין באמצעות מסרונים במקרים בהם נקבע משלוח ההודעות בדרך זו בדיו.
- חיוב התאגידים הבנקאיים לשלוח התראות באמצעות מסרונים במקרה בו סורבו חמישה שיקים ובמקרה בו הוטלה הגבלה על החשבון.
- הקלה בתנאי צירוף חשבון משותף לשירות קבלת הודעות בערוצי תקשורת.

חוזר המפקחת על הבנקים בנושא סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם

ביום 7 באוגוסט 2016 פורסם על ידי בנק ישראל חוזר בנושא סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם, המתקן חוזר קודם בנושא. עיקרי התיקון:

- הוספת סוגי הסכמים, אשר לא תידרש חתימת לקוח עליהם.
 - קביעת סוגי הסכמים שניתן לכרות באמצעות שיחה מוקלטת או באמצעות מענה טלפוני ממוחשב והתנאים לכריתתם בדרך זו.
- ביום 3 בנובמבר 2016 הופצה על ידי בנק ישראל טיוטת תיקון להוראה הנ"ל, הפוטר מחתימה על הסכם פתיחת חשבון חיסכון ארוך טווח לילד במסגרת חוק ותקנות הביטוח הלאומי בנושא, לרבות הסכם למתן שירותי בנקאות בתקשורת.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 436 - מיזם לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים

ביום 12 בספטמבר 2016 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא המיזם לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים. מיזם זה מופעל באמצעות פלטפורמה אינטרנטית של הפיקוח על הבנקים, נועד לסייע ללקוחות הבנקים ולירשיהם לסייע באיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים. ההוראה מסדירה היבטים שונים הנוגעים להפעלת המיזם, לרבות גורמי הטיפול בלקוחות, תהליכי הזיהוי שיידרשו לשם מסירת מידע או קבלת כספים וכיו"ב.

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו- 2016

החוק פורסם ביום 10 בינואר 2016.

החוק מבטל את הצורך בשינוע פיזי של שיקים, אחסון ואחזור שלהם, ובכך מיעל את תהליך הסליקה, ומאפשר לעשות שימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים לצורך הפקדת שיקים, מסדיר את אופן החזרתו של שיק שלא כובד ואת קבילותו של השיק הממוחשב בהליך המשפטי. היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחו לא ישתנה בשל שינוי שיטת הסליקה. תחילתו של החוק תוך 6 חודשים ממועד פרסומו. עד 18 חודשים ממועד תחילת החוק ניתן יהיה במקביל לסלוק הן פיזית והן אלקטרונית, ולאחר מכן ניתן יהיה לסלוק שיקים רק בדרך אלקטרונית.

הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו - 2016

ההצעה התקבלה בקריאה ראשונה ביום 9 במרס 2016, וכוללת רפורמה מקיפה בדיני חדלות הפירעון, תוך קביעת מסגרת חקיקתית אחת הכוללת את שני סוגי החייבים - תאגידים ויחידים, והתייחסות להיבטים הייחודיים הנוגעים לכל אחד מהם. ההצעה כוללת, בין היתר, את החידושים הבאים:

הגדרת חדלות פירעון תהיה לפי המבחן התזרימי, וחדל הפירעון הוא מי שאינו יכול לשלם את חובותיו במועד, וזאת במקום המבחן המאזני הנוהג כיום;

נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתוח בהליכים, אלא בנסיבות בהן החייב פועל במטרה להונות את נושיו;

בית המשפט המוסמך לעניין הליכי חדלות פירעון של יחיד יהיה בית משפט השלום ואילו הליכי חדלות פירעון של תאגיד ימשיכו להתנהל בפני בית המשפט המחוזי;

לגבי תאגידים, בית המשפט הוא שיחליט בדבר הדרך המתאימה לטיפול בחדלות הפירעון של התאגיד - הליכי שיקום או הליכי פירוק; לגבי יחידים, ההליכים יתנהלו בפני בית משפט השלום או גורמים מנהליים, בהתאם להיקף חובות החייב. בתקופת בדיקה, ייבחן מצבו הכלכלי של החייב והתנהלותו, ותחול הקפאת הליכים, בתום תקופת הבדיקה תיקבע לחייב תכנית שיקום, שעם השלמתה יופטר היחיד מחובותיו. אם ליחיד אין יכולת לשלם לנושיו הוא יופטר באופן מיידי; הרוב המכריע של החובות בדין קדימה יבוטל;

בעל שעבוד צף יוכל להיפרע רק לסכום השווה ל-75% משווי הנכסים הכפופים לשעבוד הצף, למעט אם השעבוד הצף נרשם טרם לפרסום החוק, כפוף לתנאים המפורטים בהצעה; נושה מובטח לא יהיה זכאי לקבל את רבית הפיגורים על החוב המובטח ממימוש הנכסים המשועבדים, אלא רק לאחר שהחובות של הנושים הרגילים נפרעו במלואם; דירקטורים בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון נדרשים לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקפה של חדלות הפירעון; שר המשפטים ימנה ממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי, אשר יהיה בעל סמכויות אכיפה ביחס לעבירות הקשורות להליכי חדלות פירעון.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה-2015

ביום 17 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון. ההצעה באה לעגן רפורמה מקיפה בדיני השעבודים ולהחליף את הוראות חוק המשכון הקיים ופקודת החברות לעניין זה. בין השינויים המרכזיים בהצעה- זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 אשר יחליף את חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק מסדיר את הקמתה של מערכת לשיתוף נתוני אשראי, שבמרכזה מאגר ציבורי של נתוני אשראי שיוקם, ינוהל, ויופעל על ידי בנק ישראל. במסגרת החוק מספר שינויים מרכזיים, ביניהם: הורחב היקף המידע שיימסר ויתקבל אודות לקוחות הבנק. היקף זה ייקבע, בהמשך, על ידי שר המשפטים, בהסכמת הנגיד ושר האוצר; במאגר ישמרו נתוני אשראי על לקוח, אלא אם כן ביקש שלא ייאסף עליו מידע; בעל רישיון שירות נתוני אשראי יהיה רשאי למסור דוח אשראי לנותן אשראי בתנאי שקיבל את הסכמת הלקוח למסירת דוח אשראי אודותיו; הטלת אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרה של הוראות החוק, והסמכת הממונה על שיתוף נתוני אשראי, שמונה על ידי הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין הפרות המנויות בסעיף 85 לחוק. על מנת להבטיח שביום עליית המאגר הציבורי כאמור יהיה בו היקף נתונים מספק שיאפשר את הפעלתו, פרסם בנק ישראל ביום 21 ביוני 2016 הוראת שעה בענין שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר. בהתאם להוראה, נדרשים הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לשמור את המידע הנדרש לשם מסירתו למאגר החל מחדש מאי 2016. הוראת השעה מפרטת את שדות הנתונים ופורמט שמירת המידע הנדרשים.

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה-2015 ("הצעת חוק אשראי הוגן")

הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה ב-27 ביולי 2015. ההצעה באה בהמשך להמלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתה להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. על פי התיקון המוצע, כלל הוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגבייתו, יחולו גם על מלווים מוסדיים, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לגרוע מחובותיו של מלווה מוסדי לפי חוק אחר. בהתאם להצעה, תיוסף הגדרה לשיעור עלות האשראי המרבי, ותיקבע נוסחה אחידה לחישוב תקרת הרבית לכל הגופים אשר נותנים אשראי ליחידים או לתאגידים מסוג שייקבע על ידי שר המשפטים.

מכתב בנק ישראל בעניין התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בעניין התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם למכתב, סביבת הפעילות הכלכלית, הרגולטורית והטכנולוגית המשתנה של המערכת הבנקאית בישראל, עשויה להשפיע באופן מהותי על היקף הכנסות המערכת הבנקאית. עוד נאמר, כי ניתוח נתוני המערכת הבנקאית בישראל ושימוש במדדי ביצוע שונים מצביעים על רמת יעילות נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות. בהתאם לכך, ולהבטחת יציבות ארוכת טווח, נדרשים התאגידים הבנקאיים להתוות תכנית רב שנתית להתייעלות. התכנית תקבע פעולות ספציפיות בטווח של חמש השנים הקרובות וכן עקרונות התייעלות לטווח הארוך יותר. על מנת לעודד יישום תכנית התייעלות, הפיקוח יאשר לתאגיד בנקאי, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים, דחיה במועד העמידה ביעדי הלימות ההון שנקבעו לו, בגובה השפעת הקיטון הצפוי במועד אישור התכנית בהון הרגולטורי בגין העלויות המוגדרות הכרוכות בתכנית התייעלות. כמו כן כולל המכתב הוראות לעניין הטיפול החשבונאי בהתייעלות ארוכת טווח הכוללת תכנית פרישה מרצון. ההקלות המפורטות במכתב יחולו על תכניות התייעלות שיאושרו החל מיום פרסומו ועד ליום 31 בדצמבר 2016. לעניין זה, ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק שינויים עיקריים בתקופה החולפת, בדבר מהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק.

הגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים

הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים והצעת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות

בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016

ביום 6 ביולי 2016 פורסמו המלצות הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים, בראשות עו"ד דרור שטרם, אשר הוקמה במטרה להמליץ על הצעדים הנדרשים להגברת התחרות בתחומים הנ"ל. ביום 2 באוגוסט 2016 פורסמה הצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016, שמטרתה ליישם חלק מהמלצות הוועדה.

בין עיקרי הצעת החוק: בנק בעל היקף פעילות רחב אשר שווי נכסיו כפי שמופיע במאזן הבנק בדוח הכספי השנתי האחרון שנערך על בסיס מאוחד ("נכסים מאזניים") עולה על 20% משווי הנכסים הנ"ל של כלל הבנקים בישראל ("תאגיד בנקאי גדול") לא יעסוק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ובסליקת עסקאות כרטיסי חיוב, לא ישלט ולא יחזיק אמצעי שליטה בתאגיד העוסק בתפעול הנפקה או בסליקה כאמור (יהיה רשאי לתפעל הנפקת כרטיסי חיוב באמצעות אחר או להתקשר עם סולק). תחילת מגבלות השליטה והחזקת אמצעי השליטה הנ"ל על תאגיד בנקאי גדול (אם שלט או החזיק אמצעי שליטה ערב יום פרסום החוק) - שלוש שנים מיום פרסום החוק, ובתנאים מסויימים - ארבע שנים ממועד פרסום החוק.

עוד מוצע כי החל מתום ארבע שנים מיום פרסום החוק ועד שש שנים ממועד זה, תוקנה לשר האוצר סמכות לקבוע כי מגבלות כאמור יחולו גם על תאגיד בנקאי שאינו תאגיד בנקאי גדול, ובלבד ששווי נכסיו המאזניים לא יפחת מ-10% משווי הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל.

נכון למועד פרסום הצעת החוק שווי הנכסים המאזניים של הבנק נמוך מ-10% משווי הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל.

על מנת לסייע לשחקנים חדשים, לרבות חברות כרטיסי האשראי המופרדות, להתחרות בתאגידים הבנקאיים הקיימים, נקבעה תקופת מעבר מיום פרסום החוק ועד תום חמש שנים מהמועד האמור, ולגבי תאגיד בנקאי גדול - עד תום שלוש שנים ממועד הפרדת הבעלות (תקופת המעבר), במסגרתה יחולו מגבלות שונות על בנק המנפיק כרטיסי חיוב שערב פרסום החוק שלט או החזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב (כולל הבנק). בין היתר, מוצע כי מתום שנה מפרסום החוק ועד תום תקופת המעבר, בנקים כאמור יחוייבו לבצע את תפעול הנפקה של כרטיסי החיוב באמצעות חברת כרטיסי חיוב אחת לפחות ולעניין תאגיד בנקאי גדול וכל בנק אחר שאינו עוסק בתפעול הנפקה (כולל הבנק) - באמצעות שתי חברות לפחות, שאחת מהן לפחות אינה בשליטתו והוא אינו מחזיק בה אמצעי שליטה. כמו כן, מוצע כי מתום שנתיים מיום פרסום החוק ועד תום תקופת המעבר, בנק כאמור, לא יבצע באמצעות חברת כרטיסי חיוב אחת,

תפעול והנפקה של יותר מ 40% מסך כרטיסי חיוב החדשים שהוא מנפיק ללקוחותיו. על תאגיד בנקאי גדול הוטלו בתקופת המעבר מגבלות נוספות בעניין הנפקת כרטיסי חיוב.

במהלך תקופת המעבר, חברת כרטיסי אשראי רשאית לעשות שימוש בשמו של הלקוח ופרטי ההתקשרות עימו, אם הגיעו לידיה כדין עד תום תקופת המעבר אגב ביצוע תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב עבור בנק לשם פנייה ללקוח לצורך מתן הצעה להנפקת כרטיס חיוב או מתן אשראי וזאת אף בלא שהלקוח נתן הסכמתו (וכל עוד לא ביקש הלקוח שלא ייעשה שימוש במידע כאמור).

הצעת החוק כוללת הוראות נוספות החלות על כל התאגידים הבנקאיים ואשר תכליתן הגברת התחרות בשוק אספקת השירותים הבנקאיים והפיננסיים וביניהן העברת מידע, לבקשת לקוח, לגופים פיננסיים אודות היתרות בחשבון עו"ש, הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם התאגיד הבנקאי בהסכם הפצה והצגת מידע ללקוח, לפי בקשתו, גם על עסקאות שביצע באמצעות כרטיס אשראי שהונפקו שלא על ידי הבנק והתשלום בעדן נעשה בדרך של חיוב חשבון הלקוח בבנק, איסור שינוי לרעה של תנאי התקשרות ואיסור מניעת תחרות וגישה למידע של גופים פיננסיים.

בהצעת החוק מוצע להוסיף לתחומי הפעולה של תאגידים בנקאיים המנויים בחוק הבנקאות (רישוי) מכירת שירותי מחשוב ותפעול והשכרת מקרקעין לצרכי מחשוב ותפעול בתנאים הקבועים בהצעת החוק.

המלצות הועדה כוללות נושאים נוספים, עליהם נמנים הפיקוח על גופים שאינם גופים מוסדיים שפועלים בתחום מתן האשראי החוץ בנקאי, שירותי מטבע, הנפקת כרטיסי חיוב ותחום הבנקאות הזעירה אשר כולל גמ"חים ואגודות אשראי. ביחס לנושאים אלה פורסם ביום 1 באוגוסט 2016 חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, וכן הופצו בחודש יולי 2016 תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותי אשראי ופקדון), התשע"ו-2016 ותזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים) (תיקון), התשע"ו-2016.

נושא מבנה הבעלות בתאגידים כדוגמת שירותי בנק אוטומאטיים בע"מ (להלן - "שב"א") המפעילים ממשק בין מנפיקים לסולקים לאישור עסקאות בכרטיסי חיוב, אמור, לפי דברי ההסבר להצעת החוק, להיות מוסדר בהמשך, במסגרת תיקון להצעה זו. במסגרת תזכיר שפורסם לתיקון הצעת החוק, מוצע לאסור על שליטה בשב"א או על החזקת אמצעי שליטה בה בשיעור העולה על 10%. הנגיד הוסמך לקבוע שיעור החזקה שונה מהאמור. מוצע כי האיסור יחול החל מיום 1 ביוני 2017, ולגבי מחזיקים קיימים נקבעה תקופת מעבר בת ארבע שנים. בנוסף, נקבעו הוראות ממשל תאגידי לענין דירקטוריון שב"א.

עוד מהמלצות הוועדה - חיוב כל התאגידים הבנקאיים לבטח את הפקדונות המופקדים בהם ברשות המבטחת; התרת שיתוף פעולה בין תאגידים בנקאיים לא גדולים, בינם לבין עצמם או עם גופים חוץ בנקאיים אחרים, באיגום משותף של משאבים טכנולוגיים, בכפוף לתנאים שיקבע הפיקוח על הבנקים (בהיבטי אבטחת המידע) ולהוראות חוק ההגבלים העסקיים; אסדרת מכלול שירותי התשלום בהתבסס על אסדרה בינלאומית; תנאי גישה למערכות תשלומים מבוקרות ומתן יכולת ללקוחות לחיפוש והשוואת עלויות בין הבנקים באופן דיגיטלי.

טיוטת מכתב בנק ישראל מיום 14 ביוני 2016 בעניין מתווה להקמת בנק חדש בישראל: מדיניות חדשה של הפיקוח על הבנקים להסרת חסמי כניסה

כחלק מהצעדים שהפיקוח על הבנקים מקדם להגברת התחרות במערכת הבנקאות בישראל וכתמיכה בשינויים שהותוו בוועדה לקידום התחרות בשווקים הפיננסיים, פרסם בנק ישראל טיוטת מתווה להסרת חסמים להקמת בנקים חדשים בישראל, לרבות הקלות לחברות כרטיסי אשראי מתוך כוונה להקל עליהן להפוך לבנק או לבנק דיגיטלי במידה וירצו בכך.

צעדי המדיניות שפורטו על ידי בנק ישראל בטיוטת המכתב הנ"ל, מסירים חסמים משמעותיים שהיו עד היום להקמת בנק חדש בישראל, בתחום של מערכות טכנולוגיות, הצורך בסיון, דרישות הון, ויצירת תהליך מקל יותר לקבלת רשיון בנק. בנוסף הוצעו תמריצים חיוביים כגון האפשרות לבנקים דיגיטליים לעסוק בשיווק ביטוח, שיסייעו להקמת הבנק החדש.

מסמך בנק ישראל מיום 18 ביולי 2016 בעניין עקרונות וצעדים נלווים לפיתוח פרוטוקול לביצוע עסקה בכרטיס חיוב והשימוש בו

כחלק מקידום התחרות בשוק כרטיסי החיוב ובמסגרת הוועדה שהוקמה לכרטיסי חיוב, פרסם בנק ישראל מסמך שמטרתו לאפשר כניסה של שחקנים חדשים לכל אורך שרשרת ביצוע העסקה בכרטיס חיוב. מסמך העקרונות כולל בין היתר החלטות אימוץ תקנים בינלאומיים, קביעת אפיון מרכזי אחיד של הפרוטוקול שיאפשר מעבר קל בין השחקנים בכל מקטע לאורך שרשרת ביצוע העסקה וכן המלצות לצעדים נלווים.

מסמך בנק ישראל מיום 31 ביולי 2016 בעניין פתיחת מערכות התשלומים המבוקרות לשחקנים חדשים ותנאי הגישה אליהן

במסגרת הצעדים שנוקט בנק ישראל להסרת החסמים לתחרות במערך התשלומים בישראל, פרסם בנק ישראל את תנאי הגישה למערכת התשלומים המבוקרות ואת תנאי הסף להשתתפות בהן, במטרה לאפשר גם לגופים חוץ בנקאיים להשתתף במערכות התשלומים באופן עקיף או ישיר.

מסמך בנק ישראל מיום 6 באוקטובר 2016 בעניין עקרונות לאסדרת שירותי תשלום

במסגרת המלצות ועדת שטרם, הוצע לאמץ את החלטת הוועדה לקידום השימוש באמצעי תשלום מתקדמים ולהקים ועדת משנה לגיבוש תזכיר חוק לאסדרת שירותי התשלום. שירותי התשלום שיוסדרו בתזכיר הם ניהול חשבון תשלום (חשבון עו"ש); ביצוע עסקאות תשלום מחשבון תשלום או לחשבון תשלום כגון הפקדות, משיכות והעברות תשלומים; הנפקת אמצעי תשלום; סליקה של עסקאות תשלום. התזכיר שגיובש נועד להסדיר, בין היתר, את פעילותם של ספקי שירותי תשלום, להבטיח את כספי הלקוחות ולהפחית את הסיכון של פעילותם של מוסדות אלה במערך התשלומים.

שוק ההון

א. קרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014

ביום 30 ביולי 2014 פורסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את התנאים להצעת יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלה אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלה, לציבור בישראל ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ. החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק המסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתו לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל. תקנות כאמור ומכאן שגם תיקון החוק העוסק בהצעת קרנות חוץ, נכנסו לתוקף ביום 5 בנובמבר 2016.

ב. קופות גמל

אגף שוק ההון במשרד האוצר פרסם ביום 24 במאי 2016 את טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ו - 2016 וטיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופות גמל בניהול אישי) (תיקון), התשע"ו - 2016, אשר מתקנות טיוטות שפורסמו ביום 29 ביולי 2015 באותו נושא. הטיוטה החדשה של תיקון תקנות הרכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך אינה כוללת את האיסור שהופיע בנוסח הקודם לפיו משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים שלאחד מהם יש הסכם עם תאגיד בנקאי למתן שירותי ניהול או תפעול אינו רשאי לרכוש או למכור

ניירות ערך או מטבע חוץ, ואינו רשאי להחזיק ולסלוק ניירות ערך, באמצעות אותו התאגיד הבנקאי או ממנו. לפי הטייטה החדשה, משקיע מוסדי אינו רשאי לרכוש או למכור באמצעות צדדים קשורים למשקיע המוסדי או ממנו ניירות ערך או מטבע חוץ. בדומה לטייטה הקודמת, טייטה זו מציעה הרחבה של הכללים ומספר המשתתפים בהליך התחרותי לגבי רכישה ומכירה של ניירות ערך, ומוסיפה דרישה להליך תחרותי, לפחות אחת לשלוש שנים, בקשר להחזקה של ניירות ערך. נוספה הוראה בטייטה החדשה לפיה משקיע מוסדי שהתקשר בהסכם ישיר עם גלובל קסטודיאן (למעט בנק, בנק למשכנתאות או בנק חוץ שקיבלו רשיון מבנק ישראל) להחזקת ניירות ערך - יהיה פטור מהחובה לקיים הליך תחרותי לקבלת שירותי החזקה. הטייטה החדשה של תיקון תקנות קופות גמל בניהול אישי מציעה לתקן את מספר המשתתפים בהליך תחרותי בקשר עם רכישה ומכירה של ניירות ערך ואת התנאים שבהם חברה מנהלת רשאית לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור.

ג. הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 60) (שינוי מבנה הבורסה), התשע"ו - 2016

ביום 25 ביולי 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 60) (שינוי מבנה הבורסה), התשע"ו - 2016, שמטרתה היא להסדיר שינוי מבנה הבעלות של הבורסה והמסלוקות תוך הפרדת הבעלות בבורסה ובמסלוקות מהחברות בהן והפיכתן לחברות למטרות רווח. לאחר השינוי המבני, הגישה למסחר ו/או לסליקה לא תהא עוד תלויה בקיומן של זכויות בעלות בבורסה ו/או במסלוקות אלא תהא מבוססת על התקשרות חוזית בין הבורסה ו/או המסלוקות לבין חברים פוטנציאליים. הצעת החוק מסדירה את הרישוי, ההחזקה ואת אופן ניהול הבורסה ו/או המסלוקות לאחר השינוי. הצעת החוק קובעת כי חבר בורסה או תאגיד בנקאי לא יהיו רשאים לקבל היתר החזקה מעל 5% או היתר שליטה בבורסה ובמסלוקות לאחר שינוי מבנה הבעלות.

הצעת החוק מוסיפה וקובעת כי התמורה ממכירת אמצעי שליטה על ידי חברי הבורסה הקיימים מעבר לחלקם היחסי בהון העצמי של הבורסה, בהתאם לדוחותיה הכספיים לשנת 2015, תועבר לבורסה על מנת שתשמש להפחתת עמלות והשקעה בתשתיות טכנולוגיות בלבד.

על רקע טייטות קודמות של הצעת החוק וכשלב מקדמי, ביום 30 ביולי 2015 אישרה האסיפה הכללית של הבורסה הצעה לתכנית הסדר בין חברי הבורסה הנוכחיים, בינם לבין עצמם ובינם לבין הבורסה, לשם יישומו של שינוי מבנה הבורסה והפיכתה לחברה למטרות רווח, בעלת הון מניות מסוג אחד בלבד; זאת, בדרך של הקצאת מניות לחברי הבורסה הנוכחיים, על בסיס מודל כלכלי, תוך ביצוע מספר התאמות (להלן - "תכנית ההסדר"). על פי המתווה שאושר חלקה של קבוצת הבנק יסתכם (לפני הקצאה לעובדים ונושאי משרה בבורסה) בכ-21.6%.

בנוסף, תכלול תכנית ההסדר מסגרת ליישומה של תכנית תגמול הוני לעובדים ולנושאי משרה בבורסה ובמסלוקות שבבעלותה כיום. תכנית הסדר, ככל שתהיה, כפופה בראש ובראשונה להשלמת הליכי חקיקה. בנוסף, אם וככל שהליכי חקיקה יושלמו ובכפוף לתנאים הסופיים שייקבעו בחקיקה, בכוננת הבורסה להביא תכנית הסדר מפורטת לאישור חברי הבורסה במסגרת הליך לפי סעיף 350 לחוק החברות.

הצעת החוק קובעת כי הבורסה תגיש לבית המשפט, בתוך שישה חודשים ממועד פרסומו של החוק, בקשה לאישור תכנית ההסדר. עם תום חמש שנים ממועד אישור תכנית ההסדר על ידי בית המשפט או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר, ככל שיונפקו, לפי המוקדם, לא יהיו רשאים חברי הבורסה הנוכחיים להחזיק אמצעי שליטה בבורסה בשיעור העולה על 5%. במהלך תקופה זו לא יקנו החזקות באמצעי השליטה, מעל השיעור המותר בחוק, זכויות כלשהן הצמודות להחזקות כאמור. בנוסף לאמור לעיל, הצעת החוק קובעת כי המסחר בבורסה יתקיים בימים ב' עד ו' בשבוע.

ד. הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 61) (רישום צולב), התשע"ו-2016

ביום 25 ביולי 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 61) (רישום צולב), התשע"ו-2016. על פי ההצעה, הבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן - "הבורסה") תהא רשאית לרשום למסחר מניות של תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל הנסחרות ב-NYSE או ב-NASDAQ, בכפוף למגבלות מסוימות, מבלי שהמסחר יחייב את הסכמתה/מעורבותה של החברה המנפיקה הזרה.

הוראות חוק ני"ע והתקנות מכוחן לעניין רישום ניירות ערך למסחר, חובת תשקיף ודיווחים שוטפים, לא יחולו על תאגיד שמניותיו נרשמו לפי הסדר הרישום הצולב. אולם, יחולו הוראות החוק בקשר עם עבירות הנוגעות למסחר (להבדיל מעבירות גילוי), ולפיכך, יחולו האיסורים בנוגע לשימוש במידע פנים ולעבירת התרמית בניירות ערך.

מוצע כי הרישום יוגבל למניות של חברות שאינן בעלות זיקה ישראלית, ששווי מניות החברה הנסחרות בבורסה הזרה עולה על 50 מיליארד דולר, או סכום אחר שקבע שר האוצר.

הבורסה תהיה רשאית לרשום למסחר את מניותיהם של 50 תאגידים לכל היותר, אלא אם נקבע אחרת על ידי שר האוצר.

על פי הצעת החוק, יותקנו תקנות לעניין הרישום למסחר ומחיקה מהמסחר של מניות בהתאם להסדר זה. כמו כן, רשות ניירות ערך תורה לבורסה בדבר אופן ההבחנה בין מניות הרשומות למסחר לפי ההסדר המוצע לבין ניירות ערך אחרים הרשומים למסחר בבורסה, וכן לעניין גילוי המידע למשקיעים בדבר הסיכונים הכרוכים במסחר במניות שנרשמו למסחר לפי ההסדר המוצע. על פי הצעת החוק, תחילתו של החוק 90 ימים מיום פרסומו.

ממשל תאגידי וחברות

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג),

התשע"ו - 2016

ביום 12 באפריל 2016 פרסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו - 2016. החוק כולל שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי שההוצאה החזויה בגינו עולה על 2.5 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן) בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, ברוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. במסגרת הסדר זה נקבע כי בכל מקרה לא יאושר תגמול שההוצאה החזויה בגינו עולה על הסכום האמור אם הוא עולה על פי 35 מהתגמול הנמוך ביותר ששולם לעובד באותו תאגיד (לרבות עובדי קבלן המוגדרים בחוק) (להלן - "הגבלת היחס"). ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים בסכום כפל ההפרש בין עלות השכר לבין סכום של 2.5 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן) בשנה, כאשר מתקרה זו יופחת גם סכום ההוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות.

הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חל החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שיעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתיקיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בחוק.

על פי נוסח הוראת המעבר שנקבעה בו, החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסומו טעונות אישור עד לתום חצי שנה מפרסום החוק. יצוין כי, על פי החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים תיכנס לתוקף, לגבי התקשרויות שיאושרו לאחר פרסום החוק, ביום 1 בינואר 2017, ולגבי התקשרויות שאושרו קודם לפרסום החוק היא תיכנס לתוקף חצי שנה מפרסום החוק.

ביום 7 באפריל 2016, פנתה המפקחת על הבנקים לכלל הבנקים, על רקע אישור החוק שבין היתר יוצר אי ודאות לגבי זכויות עבר של עובדים ותיקים במערכת הבנקאית וביקשה, בין היתר, להעריך את ההשלכות האפשריות והסיכונים לבנק מכניסת החוק לתוקף לרבות אפשרות עזיבה של אנשי מפתח ברמות הניהוליות השונות ואת ההשפעה על תכניות ארוכות טווח של הבנק לרבות היכולת לבצע תכניות התייעלות משמעותית. הבנק השיב לפניית המפקחת ביום 20 באפריל 2016, לאחר שקיים בנושא דיון בדירקטוריון, כי בשלב זה עולה כי החוק צפוי להביא לפגיעה בתנאי הכהונה וההעסקה הקיימים של יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל. וכי, לאור אי הוודאות השוררת בשלב זה בקשר לחלק מהוראות החוק ופרשנותו, הבנק ממשיך בבחינת ההשלכות וההשפעות האפשריות מהחוק. בשלב זה, הבנק מעריך כי ההשפעה של אי ודאות זו על תכנית התייעלות של הבנק, ככל שתאושר בעתיד, אינה מהותית ובכל מקרה תיבחן במסגרת אישור התכנית כאמור.

במהלך חודש יוני 2016 הוגשו לבג"צ שתי עתירות (שהדיון בהן אוחד) בענין החוק, האחת על ידי איגוד הבנקים והשנייה על ידי איגוד חברות הביטוח, שעניינן היה בקשה לביטול הגבלת היחס, וכן בעתירת איגוד הבנקים קביעה בקשר לכך שהוראות החוק אינן פוגעות ואינן יכולות לפגוע בזכויות הנובעות מוותק ובעתירת איגוד חברות הביטוח ביטול הכבדת המס ככל שהיא נוגעת לכפל הפרש מעל סכום עלות שכר של 2.5 מליון ש"ח.

לבקשת איגוד הבנקים, ביום 11 ביולי 2016 אישר בג"צ צו ביניים לפיו עובדים ונושאי משרה בתאגידים הבנקאיים שיודיעו על התפטרותם מעבודתם בתאגידים אלה בתוך 45 ימים ממועד ההכרעה בעתירה או ביטול צו הביניים, לא יאבדו את זכאותם הנוכחית לקבל את מלוא הזכויות שהיו מגיעים להם עקב סיום יחסי עובד-מעביד או סיום כהונתם אילו הסתיימו יחסים אלה במועד הגשת העתירה (להלן - "צו הביניים").

ביום 29 בספטמבר 2016 ניתן פסק דין בעתירות האמורות, על פיו נדחו הבקשות לבטל את הגבלת היחס ואת ההוראה על נטל המס האמור, וכן נדחתה הבקשה לסעדים פרשניים לגבי ייחוס התגמול לשנים קודמות ולהגדרת "תגמול". עם זאת, נקבע על ידי בית המשפט, בלי להכריע בכל מקרה לגופו, כי מגבלת היחס תחול רק על תגמולים בעד עבודה בעתיד ואין להחילה על זכויות שנרכשו בתמורה לעבודה שביצע העובד לפני יום 12 באוקטובר 2016, וכן נקבע כי תוקף צו הביניים יוארך עד ליום 1 בינואר 2017 ויחול גם על העובדים הבכירים בחברות הביטוח.

ביום 13 באוקטובר 2016, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, פרסם הבנק זימון לאסיפה שנתית שעל סדר יומה אישור תנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק החל מיום 12 באוקטובר 2016, בשים לב להוראות חוק התגמול. לפרטים נוספים ראו דוח מידי של הבנק מיום 13 באוקטובר 2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-064245).

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה האמורה. התיקון מתמקד בשלושה נושאים עיקריים. האחד, הוראה כי כל חברי הדירקטוריון בתאגיד בנקאי, לרבות יו"ר דירקטוריון, יהיו רשאים לקבל תגמול קבוע בלבד. בנוסף, לגבי יו"ר הדירקטוריון, נקבעו קריטריונים לאופן בחינת גובה התגמול הקבוע ונקבע כי ניתן לשלם לו גם תנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בתאגיד הבנקאי. לגבי תגמול שאר חברי הדירקטוריון, נקבע, כנהוג כיום בבנק, כי התגמול הקבוע ייקבע על פי המנגנון לדירקטורים חיצוניים; השני, דרישה כי תגמול משתנה שיוענק לעובדים מרכזיים בתאגיד הבנקאי יהיה בר השבה בנסיבות חריגות במיוחד, שייקבעו על ידי הבנק, בהתחשב בנסיבות שנקבעו בהוראה. כן נקבע כי התאגיד הבנקאי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב סכום הולם אם התקיימו התנאים להשבה. תקופת ההשבה נקבעה לחמש שנים עם אפשרות הארכה, לגבי נושאי משרה, בעוד שנתיים נוספות בהתקיים הנסיבות שנקבעו בהוראה. יצוין כי החובה לא תחול כאשר סך התגמול המשתנה לעובד מרכזי אינו עולה על שישית מהתגמול הקבוע שקיבל בשנה קלנדרית; השלישי (שייכנס לתוקף 6 חודשים מפרסום התיקון), הוראה כי כל תאגיד בקבוצה בנקאית יישא בעלויות נושאי המשרה והעובדים שלו, וכן איסור על עובדים מרכזיים (שאינם דירקטורים, אך כולל יו"ר ודירקטורים חיצוניים) בתאגיד בנקאי לקבל תגמול מבעל היתר שליטה או מחזיק מהותי בתאגיד הבנקאי, לרבות קרוביו ותאגידים בשליטת מי מהם, ושאינם משתייכים לקבוצה הבנקאית. הובהר כי הדרישות על פי התיקון לא יחולו על זכויות שנצברו קודם לתיקון. בנוסף, נקבעה הוראת מעבר

על פיה נקבע, בין היתר, כי לגבי הסכמי תגמול שנחתמו לפני פרסום התיקון, התיקון יחול לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2017. על הסכמי תגמול שיחתמו לאחר פרסום התיקון, כולל שינוי של הסכם תגמול קיים, התיקון יחול מיידית.

ביום 29 בספטמבר 2016, פורסם תיקון נוסף להוראה האמורה הכולל את התיקונים העיקריים כמפורט להלן. האחד, צמצום קבוצת העובדים המרכזיים, כך שאין חובה מנדטורית לכלול כעובד מרכזי מנהל המדווח ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל. השני, אפשרות שלא להגדיר כעובד מרכזי, מי שאינו נושא משרה שתיקון 20 לחוק החברות חל עליו, אם תגמולו בשנתיים האחרונות אינו עולה על 500,000 ש"ח לשנה או התגמול המשתנה שלו בשנתיים האחרונות אינו עולה על 20% מהתגמול השנתי. השלישי, קביעה כי לעניין תגמול משתנה, קריטריונים שנקבעו מראש יכולים לכלול מרכיב של שיקול דעת ובלבד שסכמו של מרכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות בשנה. הרביעי, ביטול החובה כי לפחות 50% מהתגמול המשתנה בשנה קלנדרית יינתן בצורה של תגמול הוני. החמישי, ביטול חובת הדחיה והפריסה של תגמול משתנה לגבי עובד מרכזי שתקרת תגמולו תואמת את חוק התגמול החדש, וסך התגמול המשתנה שהוענק לו בגין שנה קלנדרית אינו עולה על 40% מהתגמול הקבוע באותה שנה. השישי, שינוי הגדרת תגמול קבוע כך שתגמול (כולל מניות) החסום למימוש במועד הענקתו עשוי להיחשב כתגמול קבוע. כמו כן, במסגרת תיקונים לקובץ שאלות ותשובות ליישום ההוראה מיום 29 בספטמבר 2016, הוספה, בין היתר, הבהרה כי בהתאם לתיקון שפורסם לתקנות מכוח חוק החברות, שינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה בכירה הכפוף למנכ"ל לא יהיה טעון אישור ועדת התגמול אם אושר בידי המנכ"ל ובתנאי שמדיניות התגמול מאפשרת לאשר שינוי כאמור על ידי המנכ"ל ותנאי ההעסקה תואמים את מדיניות התגמול. עוד נכללו בתיקון לקובץ השאלות והתשובות, התאמות ומגבלות שונות בקשר לתיקונים שבוצעו בהוראה עצמה.

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

במסגרת חוק ה-FATCA FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT, נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות מסויימים המוחזקים אצלם על ידי ישויות אמריקאיות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחבות ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאים.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי ("הסכם הפטקא") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי. ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA. בחוזר הבהיר המפקח כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות. ביום 14 ביולי 2016 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 227), התשע"ו-2016, ראה להלן בעניין זה.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים בין מדינות לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות (ה-OECD) כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (COMMON REPORTING STANDARD - CRS) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנוהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים ולהעביר לרשות המסים מידע הנוגע לבעלי החשבונות שהם תושבי מס במדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות.

לשם יישום הוראות הנוהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה.

ביום 24 בנובמבר 2015 הצטרפה ישראל לאמנה המולטיטלטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בעניני מס, אשר פותחה על ידי ארגון ה-OECD ומועצת האיחוד האירופי ככלי לשיתוף פעולה בעניני מס ולהתמודדות בהימנעות ובהתחמקות ממס. עד כה חתמו על האמנה 101 מדינות, בהן כל המדינות החברות בארגון OECD. בהתאם להוראות האמנה, רשויות המס של המדינות יסייעו זו לזו, בין היתר, בהחלפת מידע שנחוצ למדינה המבקשת לצרכי דיני המס שלה, לפי בקשה לגבי נישום או עסקה מסויימים ובאופן אוטומטי תקופתי לפי קטגוריות שיקבעו מראש.

ביום 26 בנובמבר 2015 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 207), התשע"ו-2015, המאפשר למדינה העברת מידע, בתנאים מסויימים, הן למדינה עמה יש לישראל הסכם להקלת כפל מס, והן למדינה עמה יש לישראל הסכם לחילופי מידע. שר האוצר יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכמים לחילופי מידע שנחתמו. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016.

ביום 13 במאי 2016 חתם מנהל רשות המיסים על הצטרפותה של ישראל להסכם רשויות מוסמכות ליישום האמנה המולטיטלטרלית לחילופי מידע אוטומטי הנוגע למידע פיננסי ("CRS") וליישום האמנה המולטיטלטרלית לדיווח בין מדינות ("CBC"). ההסכם מגדיר תקן הקובע, בין היתר, הוראות לגבי סוג המידע שהמדינות יעבירו, מועד העברת המידע והגופים הפיננסיים עליהם תחול החובה של העברת המידע לרשויות. כניסתם של ההסכמים לתוקף מותנית באשרור האמנה המולטיטלטרלית עליה חתמה ישראל בנובמבר 2015 ובהתאמת הדין הפנימי בישראל. העברת המידע בנוגע להסכם CRS תחל בספטמבר 2018. ביום 14 ביולי 2016 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 227), התשע"ו-2016, ראה להלן בעניין זה.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016

על מנת שניתן יהיה ליישם את הסכם הפטקא שנחתם כאמור והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת שטבע ארגון ה-OECD, כמפורט לעיל, פורסם ביום 14 ביולי 2016 חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 227), התשע"ו-2016. בהתאם לחוק, הוטלה על מוסדות פיננסיים ישראלים החובה לדרוש מבעל חשבון המנוהל אצלו או ממי שמבקש להיות בעל חשבון מידע הדרוש לשם בירור זהותו ומדינת תושבותו לצרכי מס או אזרחות, וביחס ליישות, גם מידע הדרוש לשם סיווגה ובירור זהותו של בעל שליטה בה ומדינת תושבותו לצרכי מס או אזרחות. החוק מטיל על מוסדות פיננסיים ישראלים מדווחים חובה להעביר מידע, כהגדרתו בחוק, בדבר בעל חשבון ובעל שליטה ביישות בעלת חשבון ובדבר חשבון פיננסי, הכל כפי שיקבע בתקנות שר האוצר לעניין זה. בהתאם לחוק, ניתן יהיה להטיל על מוסדות פיננסיים ישראלים מדווחים עיצום כספי בגין אי זיהוי פרטים או בשל פגם בהעברתם, וזאת מבלי לגרוע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה כאמור המהווה עבירה. כמו כן, כולל החוק תיקון להגדרת בעל שליטה בחוק איסור הלבנת הון, במטרה להתאים הגדרה זו להמלצות הארגון הבינלאומי למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור (FATF). תחילתו של החוק ביום פרסומן של תקנות שיתקנו על ידי שר האוצר בענין זיהוי בעל חשבון ומסירת פרטים, ותחילתו של התיקון להגדרת בעל שליטה בחוק איסור הלבנת הון תוך שישה חודשים מיום פרסומן של תקנות כאמור.

ביום 4 באוגוסט 2016 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016, הקובעות את החובות המוטלות על מוסדות פיננסיים לצורך יישום הסכם הפטקא, ומסדירות את התהליכים השונים שעל מוסדות פיננסיים לבצע לשם בדיקת נאותות לחשבונות פיננסיים לצורך זיהוי בעלי החשבון וסיווגם כחשבונות שיש לדווח עליהם במסגרת ההסכם. כן כוללות התקנות חובת מתן הודעה ללקוח בדבר העברת מידע למנהל רשות המסים, חובת דיווח וניכוי המוטלות על המוסדות הפיננסיים שאינם משתתפים ביישום הסכם הפטקא, והוראת מעבר לעניין תנאי ההכרה ביישות כמוסד ציבורי על ידי מוסד פיננסי ישראל מדווח.

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)

ביום 16 במרס 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בעניין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border). בהתאם לחוזר, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן

שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2014 פנה הפיקוח על הבנקים לבנק ולחלק מהבנקים האחרים בקבוצה (להלן בפסקה זו - "הבנק") (ולמיטב ידיעת הבנק, גם לבנקים אחרים) בנושא היערכותו לסיכונים רגולציה בפעילות לקוחות תושבי חוץ בבנק. לדעת הפיקוח על הבנקים, התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל והניסיון לאתר כספי חייבי מס, שהועברו על ידי אזרחיהם באמצעות תאגידים בנקאיים זרים, עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן גם לחשוף את הבנק לסיכונים ציית וסיכונים מוניטין.

הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל, ובכלל זה לסיכונים בגין העלמות מס אפשריות של לקוחות שהם נישומי מס בארה"ב ("לקוחות אמריקאים"). לבנק מדיניות במסגרת איסור הלבנת הון ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד היערכותו ליישום הוראות ה-FATCA כמתואר בפרק זה. הבנק נקט בעבר ונוקט גם כיום בפעולות בדיקה וניטור של חשיפות וכן בפעולות מול לקוחות על מנת להקטין ככל הניתן חשש לחשבונות לא מדווחים. בתוך כך, ביחס ללקוחות אמריקאים, ועוד בטרם נחקקה רגולציית ה-FATCA, הבנק נקט צעדי מנע שכללו הנחיות ופיקוח צמוד של היחידה הרלוונטית בבנק, בחינה של תקבולים משוויץ וממדיניות המוגדרות כמרכזיים פיננסיים בינלאומיים (המוכרים כמקלטי מס), לחשבונות בבעלות או בשליטת לקוחות אמריקאים, וכן הטלת מגבלות בפתיחת חשבונות חדשים ללקוחות אמריקאים. בהתאם לפניית הפיקוח על הבנקים, הבנק נקט גם בצעדים נוספים ובכלל זה אימוץ מסמך מדיניות ייעודי העוסק בניהול הסיכון הרגולטורי הנובע מפעילות של לקוחות תושבי חוץ וביצוע ביקורת פנימית בבנקים בקבוצה, בסיוע של משרד רואי חשבון חיצוני, הן בדבר נאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים הגלומים בפעילות תושבי חוץ והן בנושא לקוחות אמריקאים. לפרטים נוספים בעניין חשיפות אפשריות בגין לקוחות אמריקאים ראה דוחות כספיים לשנת 2015, פרק "מגבלות חקיקה, חקיקה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק" לפרק ממשל תאגידי.

איסור הלבנת הון וציית לחוקי המס בישראל

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14), התשע"ו-2016

התיקון, אשר פורסם ביום 7 באפריל 2016, מוסיף לעבירות המקור המנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, עבירות מס, אשר נעברו בסכומים ובתנאים מסוימים. עוד נקבע, כי במקרה בו נעברה עבירת הלבנת הון שמקורה בעבירת המס על ידי מי שאינו האדם החייב במס, תיחשב עבירת העלמת המס כעבירת מקור, ללא נסיבות או תנאים נוספים. כמו כן הורחבו סמכויות החקירה של רשות המסים ויכולתה לקבל מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, על מנת לסייע בידה לגלות ולחקור עבירות הלבנת הון שמקורן בעבירות המס. תחילתו של התיקון תוך 6 חודשים ממועד פרסומו ברשומות.

טיטת מכתב בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים בעניין היערכות לניהול סיכונים ציית נוכח קביעת עבירות מס כעבירות מקור

בהתאם לטיטת המכתב האמור, מתבקשים התאגידים הבנקאיים לבחון את השינויים הנדרשים במדיניות, בהערכת הסיכון ובנהלים בעקבות תיקון מס' 14 לחוק איסור הלבנת הון האמור, והוספת עבירות מס כעבירות מקור. לטיטת המכתב צורף נספח המפרט "דגלים אדומים" במטרה לסייע בניהול הסיכון לתאגיד הבנקאי בקשר לחשש לניצול לצורך העלמות מס.

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

בהתאם להצעה, שפורסמה ביום 31 באוגוסט 2015, יחויבו גופים פיננסיים, ותאגידים בנקאיים בכללם, להעביר דיווחים שוטפים לרשות המסים ביחס לפעילות המתבצעת בחשבונות העסקיים של לקוחותיהם (חשבונות תאגידים וכל חשבון המוגדר אצלם כחשבון עסקי). בנוסף, תוסמך רשות המסים לדרוש מגופים פיננסיים המצאת מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, בשל החשד שלקוחות אלה עברו על חוקי המס באופן הגורם לאובדן מס בהיקף שאינו מבוטל.

רפורמת EMIR

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (להלן - "רפורמת DF"). מטרת רפורמת DF, בין היתר, היא הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה.

במסגרת רפורמת DF נקבעו, בין היתר, כללים לגבי סליקת עסקאות במסלוקה מרכזית, דרישות בטחונות ודיווח העסקאות למאגרי מידע ייעודיים.

במקביל לרפורמת DF שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן - "רפורמת EMIR").

רפורמת EMIR חלה על כל גוף אירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק במכשירים נגזרים. הסליקה המרכזית על פי רפורמת EMIR החלה ביוני 2016 עבור חברי המסלוקה באירופה וצפויה להתחיל במהלך דצמבר 2016 עבור גופים כדוגמת הבנק. הבנק נערך ליישום הכללים מכח רפורמת EMIR, ככל שהם רלוונטים לגביו.

הליכים משפטיים

בבאור 9 לדוחות הכספיים מתוארות תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק וחברות מוחזקות שלו.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- חברת S&P מעלות דירגה את הבנק בדירוג ilAA+/Stable, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג של ilA+.
- חברת "מידרוג" דירגה את האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג il.aa3 אופק יציב, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג il.1-P, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג il.Aa1 אופק יציב, ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג il.Aa2 אופק שלילי.
- חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מדרגת את הבנק כדלקמן: פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר, A3/Prime-2. תחזית הדירוג הינה יציב.

תרומה לקהילה

"נקודת מפנה", הפרוייקט החברתי - קהילתי של הבנק, בשיתוף עם ארגון מתן - משקיעים בקהילה וג'וינט-אשלים, פועל מזה 8 שנים. בשנותיה הראשונות התמקדה התכנית בבני נוער בסיכון שנפלטו ממסגרות שונות במטרה לתת לבני נוער אלו את האפשרות לשנות כיוון ולחיות חיים נורמטיביים בחברה הישראלית. במסגרת התכנית בני הנוער שולבו במיזמים עסקיים ובתכניות שונות המשלבות לימודים עם עבודה וטיפוח יזמות עסקית בעזרת פיתוח כישורים ומיומנויות.

בשנת 2014 השיק הבנק תכניות חדשות שמטרתן קידום ה-"Wellness" - איכות חיים ואורח חיים בריא בקהילה, בדגש על ילדים ונוער בסיכון, תוך התמקדות בכלים של ספורט, איכות חיים ואורח חיים בריא.

הבנק מעודד ותומך במתנדבים מעובדי הבנק המעוניינים לקחת חלק בפרוייקט ולתרום מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת בני הנוער. בנוסף לפרוייקטים אלו תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות וארגונים שונים.

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה
במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%
70,946	631	3.60	71,317	633	3.59
371	2	2.02	371	2	2.02
641	-	0.62	641	-	0.62
2,504	2	0.32	2,504	2	0.32
242	-	0.94	242	-	0.94
2,746	2	0.29	2,746	2	0.29
20,715	6	0.11	20,715	6	0.11
627	-	1.03	627	-	1.03
14,193	37	1.05	14,193	37	1.05
91	-	-	91	-	-
14,284	37	1.04	14,284	37	1.04
903	1	0.44	903	1	0.44
5	-	-	5	-	-
908	1	0.44	908	1	0.44
221	3	5.54	221	3	5.54
221	3	5.54	221	3	5.54
111,459	682	2.47	111,459	682	2.47
3,167			3,167		
12,763			12,763		
127,389			127,389		
709	2	1.13	709	2	1.13

נכסים נושאי רבית

אשראי לציבור⁽²⁾ ⁽⁵⁾

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אשראי לממשלה

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות בבנקים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות בבנקים מרכזיים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה⁽³⁾

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אגרות חוב למסחר

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

נכסים אחרים

בישראל

מחוץ לישראל

סך הכל

סך כל הנכסים נושאי רבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית

נכסים אחרים שאינם נושאים רבית⁽⁴⁾

סך כל הנכסים

סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
ב-%			ב-%		במיליוני ש"ח
-	-	5,567	-	-	6,356
0.40	56	56,233	0.43	62	57,345
-	-	-	-	-	-
0.36	56	61,800	0.39	62	63,701
1.48	1	271	1.48	1	271
-	-	-	-	-	-
1.48	1	271	1.48	1	271
(0.30)	(1)	1,340	0.31	1	1,282
-	-	-	-	-	-
(0.30)	(1)	1,340	0.31	1	1,282
4.50	67	6,050	4.62	64	5,641
-	-	-	-	-	-
4.50	67	6,050	4.62	64	5,641
1.11	1	362	1.61	1	250
-	-	-	-	-	-
1.11	1	362	1.61	1	250
0.71	124	69,823	0.73	129	71,145
		37,466			41,834
		3,094			3,167
		3,761			3,391
		114,144			119,537
		7,484			7,852
		121,628			127,389
1.62			1.74		
1.87	494	106,506	2.00	551	110,750
1.28	3	939	1.13	2	709
1.86	497	107,445	2.00	553	111,459
-	-	-	-	-	-

התחייבויות נושאות רבית

פקדונות הציבור

- בישראל

לפי דרישה

לדמן קצוב

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות הממשלה

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות מבנקים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אגרות חוב

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

התחייבויות אחרות

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

סך כל ההתחייבויות נושאות רבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית⁽⁶⁾

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הרבית

תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁷⁾

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות

מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (¹)	שיעור הכנסה	הכנסות רבית	יתרה ממוצעת (¹)
%-ב		במיליוני ש"ח	%-ב		במיליוני ש"ח
3.33	1,615	65,023	3.39	1,768	69,832
2.04	6	393	2.15	6	373
3.32	1,621	65,416	3.38	1,774	70,205
(0.20)	(1)	651	-	-	641
-	-	-	-	-	-
(0.20)	(1)	651	-	-	641
0.29	7	3,212	0.27	6	2,932
0.26	1	507	-	-	320
0.29	8	3,719	0.25	6	3,252
0.14	22	21,614	0.11	17	21,373
-	-	-	-	-	-
0.14	22	21,614	0.11	17	21,373
0.25	1	530	-	-	605
-	-	-	-	-	-
0.25	1	530	-	-	605
0.76	72	12,618	0.86	94	14,645
1.14	1	117	1.27	1	105
0.77	73	12,735	0.86	95	14,750
0.89	6	903	0.45	3	897
-	-	4	-	-	3
0.88	6	907	0.44	3	900
2.73	3	147	5.90	4	91
-	-	-	-	-	-
2.73	3	147	5.90	4	91
2.19	1,733	105,719	2.27	1,899	111,817
		3,000			3,097
		11,467			11,921
		120,186			126,835
1.05	8	1,021	1.17	7	801

נכסים נושאי רבית
 אשראי לציבור⁽²⁾ ⁽⁵⁾
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 אשראי לממשלה
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 פקדונות בבנקים
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 פקדונות בבנקים מרכזיים
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה⁽³⁾
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 אגרות חוב למסחר
 - בישראל
 - מחוץ לישראל
 סך הכל
 נכסים אחרים
 בישראל
 מחוץ לישראל
 סך הכל
סך כל הנכסים נושאי רבית
 חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
 נכסים אחרים שאינם נושאים רבית⁽⁴⁾
סך כל הנכסים
 סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

הערות לטבלה ראה עמוד 228.

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
%-ב			%-ב		
-	-	5,807	-	-	6,538
0.28	120	57,219	0.33	144	58,059
-	-	-	-	-	-
0.25	120	63,026	0.30	144	64,597
1.60	4	333	1.96	4	273
-	-	-	-	-	-
1.60	4	333	1.96	4	273
0.21	2	1,282	-	-	1,358
-	-	-	-	-	-
0.21	2	1,282	-	-	1,358
3.50	153	5,850	3.18	135	5,691
-	-	-	-	-	-
3.50	153	5,850	3.18	135	5,691
-	-	566	1.87	3	214
-	-	-	-	-	-
-	-	566	1.87	3	214
0.52	279	71,057	0.53	286	72,133
		35,400			40,474
		3,000			3,097
		3,379			3,333
		112,836			119,037
		7,350			7,798
		120,186			126,835
1.67			1.74		
1.85	1,446	104,698	1.93	1,606	111,016
1.05	8	1,021	1.17	7	801
1.84	1,454	105,719	1.93	1,613	111,817
-	-	-	-	-	-

התחייבויות נושאות רבית

פקדונות הציבור

- בישראל

- לפי דרישה

- לזמן קצוב

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות הממשלה

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות מבנקים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אגרות חוב

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

התחייבויות אחרות

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

סך כל ההתחייבויות נושאות רבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית⁽⁶⁾

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פערי רבית

תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁷⁾

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות

מחוץ לישראל

סך הכל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)
ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח	
2.20	440	80,601	2.34	493	85,056
(0.13)	(16)	47,205	(0.16)	(20)	48,682
2.07			2.18		
4.02	132	13,335	4.15	127	12,441
(3.26)	(102)	12,682	(3.42)	(96)	11,375
0.76			0.73		
1.47	46	12,570	1.82	60	13,253
(0.24)	(6)	9,936	(0.47)	(13)	11,088
1.23			1.35		
2.34	618	106,506	2.48	680	110,750
(0.71)	(124)	69,823	(0.73)	(129)	71,145
1.63			1.75		

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)
ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח	
2.21	1,303	78,733	2.34	1,473	84,326
(0.14)	(50)	46,523	(0.16)	(59)	49,050
2.07			2.18		
2.52	264	14,021	2.66	249	12,511
(2.14)	(204)	12,762	(2.21)	(185)	11,175
0.38			0.45		
1.76	158	11,944	1.60	170	14,179
(0.28)	(25)	11,772	(0.47)	(42)	11,908
1.48			1.13		
2.20	1,725	104,698	2.28	1,892	111,016
(0.52)	(279)	71,057	(0.53)	(286)	72,133
1.68			1.75		

מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית
מטבע ישראלי צמוד למדד
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית
סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי			
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						נכסים נושאי רבית
						אשראי לציבור
						- בישראל
153	31	122	56	8	48	- מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
153	31	122	56	8	48	נכסים נושאי רבית אחרים
						- בישראל
14	9	5	6	7	(1)	- מחוץ לישראל
(1)	(1)	-	(1)	(1)	-	סך הכל
13	8	5	5	6	(1)	סך כל הכנסות הרבית
166	39	127	61	14	47	התחייבויות נושאות רבית
						פקדונות הציבור
						- בישראל
-	-	-	-	-	-	לפי דרישה
24	22	2	6	5	1	לזמן קצוב
-	-	-	-	-	-	- מחוץ לישראל
24	22	2	6	5	1	סך הכל
						התחייבויות נושאות רבית אחרות
(17)	(8)	(9)	(1)	4	(5)	- בישראל
-	-	-	-	-	-	- מחוץ לישראל
(17)	(8)	(9)	(1)	4	(5)	סך הכל
7	14	(7)	5	9	(4)	סך כל הוצאות הרבית
159	25	134	56	5	51	סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נכתה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 בסך של 7 מיליון ש"ח ובתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 נוספה יתרה בסך של 13 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 נוספה יתרה בסך של 17 מיליון ש"ח ובתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 נכתה יתרה בסך של 20 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך 23 מיליון ש"ח, ו-28 מיליון ש"ח נכללו בתקופות של שלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 ו-2015, בהתאמה וסך של 73 מיליון ש"ח ו-99 מיליון ש"ח בתקופות של תשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 ו-2015, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

מילון מונחים

ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process	ABC
הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.	
EAD - Exposure At Default	החשיפה בעת הכשל
היקף חשיפתו או חשיפתו בעת כשל לסיכון אשראי של צד נגדי.	
FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
LDC - Less Developed Country	ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
LTV - Loan To Value Ratio	היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).
Middle Market	פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.
LGD - Loss Given Default	שיעור ההפסד בהינתן כשל
אחוז ההפסד מהחשיפה הכללית כאשר צד נגדי כשל.	
CDS - Credit Default Swap	מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.
CLS - Continuous Linked Settlement	הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכונים סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתוך, של שני צדדים, ניטרלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.
Dodd-Frank	תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.
EMIR - European Market Infrastructure Regulation	רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.
FHLMC - Freddie Mac	סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).
FNMA - Fannie Mae	חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).
GNMA - Ginnie Mea	חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).
Var - Value at Risk	מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים השוק בפעילויות שונות.

א	<p>איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייס חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגוח מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p> <p>אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p> <p>אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הרבית והקרן בגינו מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.</p> <p>אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.</p> <p>אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.</p> <p>ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיטוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.</p> <p>אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.</p>
ב	<p>באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>
ג	<p>גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.</p>
ה	<p>הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.</p> <p>הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p> <p>הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי הון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p> <p>הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p> <p>הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.</p>

הלוואה לדיור - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

1. הלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. הלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. הלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. הלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמצעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי מהוון בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפירעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאיו החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חוזה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר החזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מ **מדיניות מוניטרית** - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיוכים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.

מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בנכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הרבית של האיגרת.

נ **נגזר אשראי** - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי ASK-I BID, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

ס **סיכון אשראי** - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לוה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.
2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:
10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

- 1) עסקה מסוג Future ו־ Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פירעונה;
- 2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;
- 3) הסכם מסוג Future rate agreement ו־ Future rate agreement IX

- 4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:
- עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";
- יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פירעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.
- סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.
3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת ביטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.
4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:
- א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפירעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.
- ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.
- ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.
-
- סיכון אשראי מאזני** - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
-
- סיכון משפטי** - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.
-
- סיכון נזילות** - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכלל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.
-
- סיכון רבית** - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.
-
- סיכון שוק** - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי רבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).
-
- סיכון תפעולי** - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.
-
- סליקה** - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

- ע** **ערבויות להבטחת אשראי** - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:
1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
 2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
 3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
 4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ **פח"ק - פיקדון חוזר קרדיטורי** - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון ימצא ביתרת חובה.

2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.

3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.

4. הפיקדון אינו צמוד.

פיקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

ק **קבוצת לווים** - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.

קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.

קרן נאמנות - קרן המנוהלת על ידי גוף שהוא הנאמן שלה - כגון בנק, חברת ביטוח, או חברה להשקעות בניירות ערך - על פי הסכם נאמנות שאישרה הרשות לניירות ערך, ולאחר פנייה לציבור באמצעות תשקיף. קרן נאמנות מאפשרת למשקיעים לפזר השקעות על ידי השקעה בסל מגוון של ניירות ערך.

ר **רווח בסיסי למניה** - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

רבית בנק ישראל - רבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאיים.

רבית פריים - רבית הנקבעת בכל בנק על בסיס רבית בנק ישראל.

ש **שווי הוגן** - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי הוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש טכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי הוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי הוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

- (1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק להלן (POS) לחברות לכרטיסי אשראי.
- (2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.
- (3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.
- (4) מתן שירותי תקשורת לחברות לכרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במכרזים המוניטריים מול בנק ישראל.

תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

77	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
12	אסטרטגיה עסקית	
113	אקטואריה	
118,28	באזל	ב
77	בקרות	
132,101,96,83,75	גידור	ג
82	דוח רווח והפסד	ד
83	דוח על הרווח הכולל	
85	דוח על השינויים בהון	
87	דוח תזרים מזומנים	
81	דוח ראוי החשבון המבקרים	
30	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	
118,28	הון והלימות הון	ה
85	הון מניות	
119,28	הון עצמי רובד 1	
120,29,28	הון רובד 2	
92	היוון עלויות תוכנה	
220	הלבנת הון	
175,155,107,62,51	הלוואות לדיור	
168,107	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
20	הפרשה למסים על הרווח	
163	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
212	ועדת שטרומ	ו
159,107,49	חובות בעייתיים	ח
159,107,49	חובות פגומים	
119,28	יחסי הון	י
121,28	יעד הון	
23	לזוים גדולים	ל
140,31,7	לקוחות עסקיים	
140,31,7	לקוחות קמעונאיים	
84	מאזן	מ
140,31	מגזרי פעילות	
14	מדד המחירים לצרכן	
59	מדינות זרות	
89	מדיניות חשבונאית	

מ	מדיניות ניהול סיכונים	47
	נכסים בלתי מוחשיים	91,20
	מוסדות פיננסים זרים	103,57
	מזומנים ושויי מזומנים	87
	מחויבות בגין הטבות פרישה	113
	מימון ממונף	64
	מינוף	123
	מיסוי	220
	מסגרות אשראי	176
	מפקידים גדולים	76
נ	נגזרים	132,75
	נדילות	124,76
	ניירות ערך	103,24
	ניתוח תרחישי קיצון	48
	נכסי סיכון	119,28
ס	סיכון סייבר	47,12
	סיכון אשראי	155,107,49
	סיכון נדילות	76
	סיכון רגולטורי	12
	סיכון רבית	65
	סיכון שוק	65
	סיכונים אחרים	47,12
ע	עמלות	19
	ענפי משק	51
	עסקאות עם צדדים קשורים	199
	ערך בסיכון (VAR)	65
פ	פקדונות הציבור	76,26
	פנסיה	113
ר	רווח למניה	9
ש	שווי הוגן	180
ת	תיאבון לסיכון	47
	תיק למסחר	103
	תשואה להון	17